

Aviz. la proiect. nr. 26
din 10.02.2015

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1403-318

Chișinău

«30» 04 2015

**Biroul Permanent
al Parlamentului
Republicii Moldova**

Se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.209 din 29 aprilie curent.

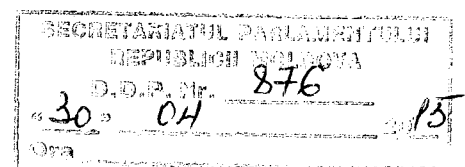
Anexă:

Hotărârea Guvernului nr.209 din 29 aprilie 2015 (în limbile de stat și rusă) – 2 ex.;
Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale (în limba de stat și rusă) – 2 ex.

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

Ex. V.Cojocaru
Tel.250210

**Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova**

**Telefon:
+ 373-22-250104**

**Fax:
+ 373-22-242696**

11

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 209

din 29 aprilie 2015

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului la proiectul de lege pentru
modificarea și completarea Legii finanțelor publice
și responsabilității bugetar-fiscale**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Prim-ministru

CHIRIL GABURICI

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Stephane Christophe BRIDE

Ministrul finanțelor

Anatol Arapu

Ministrul justiției

Vladimir Grosu

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr. 200
din 29 aprilie 2015

AVIZ
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr.26 din 10 februarie 2015) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

1. Propunerea de modificare a art.47 alin.(1) lit.b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale în vederea substituirii termenului-limită de adoptare de către Parlament a legii privind limitele macrobugetare pe termen mediu și, după caz, a proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative ce rezultă din politica bugetar-fiscală – „15 iulie” cu „1 iulie” – se consideră nejustificată. Luînd în considerare că, în conformitate cu art.47 alin.(1) lit.a) din legea sus-menționată, termenul-limită de prezentare în Parlament a proiectelor de legi respective îl reprezintă „1 iunie”, modificarea propusă va reduce durata examinării de către Parlament a acestor proiecte de legi și ar putea afecta calitatea examinării acestora de către Parlament. Adoptarea acestor legi de către Parlament este o etapă extrem de importantă în procesul bugetar, deoarece în cadrul acesteia se examinează și se aprobă parametrii principali ai bugetului public național și obiectivele politicii bugetar-fiscale, în baza cărora se fundamentează ulterior proiectele legilor anuale ale bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală. Din aceste puncte de vedere, precum și ținînd cont de complexitatea acestor legi, considerăm că Parlamentul trebuie să dispună de suficient timp pentru o examinare minuțioasă a acestora.

2. Modificarea propusă la art.47 alin.(1) lit.c) din legea vizată în scopul reducerii termenului-limită de prezentare Parlamentului de către Guvern a raportului semianual privind executarea bugetului public național și a componentelor acestuia pe anul bugetar în curs – de la „15 august” la „1 august” – nu este rezonabilă din următoarele considerente. Elaborarea și prezentarea în Parlament a unui astfel de raport constituie o inițiativă nouă în procesul bugetar și un element de responsabilitate bugetar-fiscală menite să scoată în evidență problemele și factorii ce afectează mersul executării bugetului, precum și, în caz de necesitate, să propună acțiuni de îmbunătățire a executării bugetului. Aceasta însă implică o analiză complexă a executării celor patru bugete componente ale bugetului public național, inclusiv a bugetelor locale. În plus, termenul actual de „15 august” corespunde bunelor practici internaționale, potrivit cărora, raportul la mijloc de termen se prezintă Parlamentului nu mai tîrziu de 6 săptămîni de la încheierea semestrului.

3. În ceea ce privește modificarea propusă la art.47 alin.(1) lit.d) din legea menționată în scopul substituirii termenului-limită de prezentare Parlamentului a proiectelor de legi bugetare anuale – „15 octombrie” cu „1 octombrie” – opinăm că termenul de 15 octombrie pentru prezentarea proiectelor de legi bugetare anuale este unul optimal, iar menținerea acestuia este necesară pentru ca Guvernul să dispună de suficient timp pentru consultarea proiectelor de legi bugetare anuale cu părțile interesate, precum și pentru a asigura o fundamentare mai calitativă a proiectelor de legi bugetare anuale și a documentației bugetare. De asemenea, e necesar de ținut cont de faptul că, în temeiul art.47 alin.(1) lit.b) din legea sus-numită, parametrii principali ai bugetelor pe termen mediu și obiectivele politicii bugetar-fiscale ce stau la baza bugetelor (aspecte examinate anterior în prima lectură) se vor aproba de Parlament înainte de promovarea proiectelor de legi bugetare anuale (pînă la 15 iulie), fapt ce va facilita examinarea de către Parlament a proiectelor respective.

4. Completarea capitolului IV din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale cu art.47¹, care să prevadă că Parlamentul inițiază procedura de exprimare a votului de neîncredere în Guvern în cazul neprezentării proiectelor de legi bugetare anuale în termenul stabilit, nu poate fi acceptată din mai multe motive.

Procedura de exprimare a neîncrederii în Guvern este expres stabilită de Constituția Republicii Moldova și necesită respectarea anumitor condiții și termene. În acest sens, art.106 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova stipulează că „Parlamentul, la propunerea a cel puțin o pătrime din deputați, își poate exprima neîncrederea în Guvern, cu votul majorității deputaților”. În temeiul acestui articol, propunerea pentru exprimarea neîncrederii în Guvern poate fi depusă doar de cel puțin o pătrime din deputați, dar nu de către Parlament, care reprezintă forumul decizional. Parlamentul va examina sesizarea referitor la exprimarea votului de neîncredere în Guvern doar dacă există o inițiativă în acest sens, depusă conform art. 106 din Constituția Republicii Moldova, precum și cu respectarea procedurii stabilite de art. 112-118 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996.

Astfel, în conformitate cu art. 112-118 din regulamentul precitat, inițiativa demiterii poate parveni doar din partea deputaților și nu poate fi decîtuna colectivă. Numărul minim al celor care o inițiază este de cel puțin o pătrime din deputați. Este o condiție de admisibilitate, care presupune că inițierea moțiunii este expresia unei opinii reprezentative în Parlament. Respectiv, reliefăm că articolul cu care se propune a fi completat capitolul IV din legea propusă spre modificare nu va putea fi respectat din start, deoarece deputații sînt independenți, conform Constituției Republicii Moldova, și nimeni nu poate să-i impună să semneze o inițiativă de exprimare a neîncrederii în Guvern.

În funcție de decizia adoptată privind moțiunea de cenzură poate parveni unul din următoarele două efecte: în cazul în care moțiunea de cenzură a fost respinsă, Guvernul își continuă activitatea, iar deputații care au semnat-o nu vor putea iniția, în cadrul aceleiași sesiuni, o nouă moțiune pe același motiv, iar în cazul adoptării moțiunii de cenzură, prim-ministrul va prezenta, în termen de cel mult 3 zile, Președintelui Republicii demisia Guvernului.

În fond, demiterea Guvernului este un act tot atât de important ca și investiția lui, deschiderea unei crize guvernamentale fiind un act ale cărui consecințe pot să conducă la dizolvarea Parlamentului. Parlamentul își exprimă neîncrederea în Guvern cu votul majorității deputaților.

Având în vedere cele menționate, se consideră inoportună și nejustificată stabilirea unui anumit motiv de inițiere a procedurii de exprimare a votului de neîncredere în Guvern, întrucât legislația prenotată prevede procedura, iar obiectul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale determină în special cadrul juridic general în domeniul finanțelor publice, și anume stabilește principiile și regulile bugetar-fiscale, determină componentele bugetului public național și reglementează relațiile interbugetare, reglementează calendarul bugetar și procedurile generale privind procesul bugetar, delimitează competențele și responsabilitățile în domeniul finanțelor publice.

Totodată, evidențiem că art. 131 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova stabilește că „dacă bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat nu au fost adoptate prin lege cu cel puțin trei zile înainte de expirarea exercițiului bugetar, se aplică în continuare bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat ale anului precedent, pînă la adoptarea noilor bugete”. De asemenea, art.57 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale prevede posibilitatea și condițiile de aplicare a bugetului provizoriu, care se formează și se execută în baza legilor bugetare din anul precedent. Rolul bugetului provizoriu este de a asigura continuitatea programelor de cheltuieli publice și funcționalitatea instituțiilor bugetare. Astfel, la nivel constituțional, este admisă posibilitatea și prevăzută soluția pentru cazul neadoptării bugetului, eventual din cauza neprezentării proiectului bugetului de stat în termenii stabiliți.

Este evident faptul că tergiversarea prezentării proiectelor de legi bugetare anuale este o practică negativă, fiind condiționată preponderent de factorul politic, care urmează a fi remediată, termenii stabiliți de lege urmînd a fi respectați de către ministere și de către Guvern. Însă, pentru a responsabiliza puterea executivă există alte pîrghii constituționale, stabilite conform art. 104 și 105 din Constituția Republicii Moldova.

În concluzie, mandatul de încredere, singurul în temeiul căruia Guvernul poate funcționa plenipotențiar, constituie esența raporturilor dintre Parlament și Guvern, fapt ce denotă autonomia acestora ca expresie a principiului separației și echilibrului dintre puterea legislativă și cea executivă în îndeplinirea rolului constituțional ce le revin, precum și a funcțiilor lor specifice.

Ca urmare a argumentelor invocate, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nu poate fi susținut.